Ч. 74 (11.327). Львів, неділя 1. квітня 1928. Pocztowa opłata zapłacona ryczałtem. Рік XLVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло", Львів. — Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. — За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. — Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Голос громади.

За побільшення обему „Діла".

Львів, 31. березня 1928.

Всього півтретття місяця ділить нас від великого ювилейного дня нашого видавництва, від хвилі, в якій обходили ми 40-ліття істнування „Діла" як щоденника і то першого українського щоденника на всьому просторі українських земель, в цілій Европі, у всьому світі. В ювилейному числі нашого органу переходили ми історію минулих 40 літ, які в умовах нашого життя і розвитку є століттями, робили підсумки наших втрат і прибутків та вказували на почесну місію і ролю нашого органу в мирних і бурхливих часах. Політична і громадянська свідомість нашого народу, культурно-освітній розвиток, економічна організація, розсіяння москвофільської темряви, що обкутувала наш нарід, та виставлення нашого національно-політичного ідеалу і боротьби за його здійснення — це у великій мірі заслуга „Діла". Сорок літ мандрував наш орган по широких, в значній мірі духово пустарних українських землях, освідомлюючи, кидаючи творчі ідеї й розсіваючи еманципаційні думки, підтримуючи духа, критикуючи відємні сторони, підносячи занедбання і недостачі та взиваючи до праці і боротьби.

Сорок літ! За той час інші органи щасливіших народів поросли в піря, перетворилися у великі підприємства з власними будинками, найновішого типу друкарнями, книгарнями то-що. А наш орган, що все ділив долю й недолю свого народу, що разом з ним терпів, падав і вставав, ювилейні роковини застали в 4-сторінковому обемі. А є це єдиний щоденник 7-міліонового народу, єдина його трибуна, одинокий оборонець його прав й інтересів, що день-в-день промовляє до свого громарянства.

Невеличкий обем „Діла" не добре свідчить про наше громадянство. Він наглядно доказує, яким слабким є зрозуміння у нас значіння рідної, незалежної преси. Зайвим було би всоте говорити про значіння преси в житті нації. Вистане згадати, що кожний наш противник, змагаючи до покорення нашого народу, до його опанування, до викривлення його світогляду, до зломання його духово, морально й матеріяльно, до розложення його на відрубні частини, до підсичення внутрішньої боротьби, — в першу чергу засновує орган і закидує ним наші міста і села. Отрута, подавана систематично, хоч би і в невеликих дозах, з часом починає ділати. На жаль, у нас та отрута є навіть у крови. Є це отрута довгих століть неволі. Скільки то наших інтелігентів постійно, за власні гроші наркотизується ворожою нам польською пресою, скільки то наших селян зачитується розкладовою чужинною пресою, хоч і в українській мові, тільки тому, що вона безплатна!

Звичайно, наш інтелігент, купуючи й читаючи ворожу пресу, всі ті бульварні „Поранні", „Веки" чи хамелеонські „Курієрки", вимовляється тим, що — мовляв — у „Ділі" нема того, що в інших органах, що воно скупе, невеличке і т. ін. Правда, „Діло" є невеличке і скупе, хоч може й не таке то вже скупе, як привиклося говорити, бо нинішнє 4-сторінкове „Діло" безумовно не має менше матеріялу, як передвоєнне 8-сторінкове, однак коли воно й скупе, то лише тому, що скупою у відношенні до „Діла" є наша інтелігенція. Скільки то в нас є інтелігентних домів, де нема найменшої признаки української газети? Скільки то в нас є громадян, що не трактують своєї газети, як предмет першої необхідности кожної культурної людини, а навпаки як річ зовсім зайву. А одночасно, яка то у нас преклонність перед усім чужим, а тимсамим і перед чужою пресою, через яку спливає на українця каламутна хвиля національних і громадянських образ. Вже це одно повинно застановити нас до виминання чужої, ворожої нам преси.

На порозі біжучого року думали ми, що вдасться нам збільшити обем нашого органу що найменше до 6 (шість) сторінок. У значній мірі ту нашу обіцянку ми сповнили в пересвідченні, що збільшення числа передплатників і поширення кола покупців дасть нам змогу втримати той обем. На жаль, наші сподівання не здійснилися. Великі втрати, звязані з частими конфіскатами і заняттям цілого накладу, та видатки, спричинені приспішенням появи нашого щоденника, примусили нас знову обмежитися до 4-сторінкового обему.

А тимчасом з усіх усюдів звертаються до нас з домаганнями побільшити обем нашого органу. Правду кажучи, потреби теперішньої хвилі настирливо вимагають побільшення обему. Та ми не в силі власними засобами здійснити цього домагання. Ми спираємося виключно на власних силах. Наш орган не є власністю якоїсь групи капіталістів чи політиків, тільки власністю видавничої кооперативи, органом наскрізь громадянським. Наш орган не служить ніяким становим, гуртковим чи котерійним інтересам, але загально-національним справам. Тимсамим справа побільшення його обему є справою всього громадянства, питанням його сили і престіжу. Домагання побільшення обему не є чисто плятонічні. В останніх днях двох громадян з вимогою збільшення обему прислало і датки на цю ціль, домагаючись розписання громадської складки на **„фонд збільшення обему „Діла"**.

Піддаємося цій громадській вимові і закликаємо всіх свідомих громадян, усіх розуміючих вагу і значіння преси причинитися по своїм силам до збільшення обему одинокого українського щоденника. Нехай же голос громадян виявить себе не лише словами, але й ділами!

* * *

НА ПОБІЛЬШЕННЯ ОБЕМУ „ДІЛА"

зложили в нашій адміністрації (Львів, Ринок 10, II. пов.) *Микола Малицький*, землевласник у Шляхтинцях 100 зол. і о. *Роман Маріян Цурковський* в Стрию 10 зол. і кличе: 1) свого префекта в дух. семинарії Преосв. канадійського владику о. Никиту Будку, 2) о. Івана Бордуна, пароха в Турі Вел., 3) о. Романа Височанського в Стрию, 4) проф. Михайла Білика в Стрию й 5) Теодора Держка, господаря в Стрию на Ланах.

Розвал конференції роззброєнь у Женеві.

До війни відбулося три т. зв. мирові конференції в Газі. Патроном їх був... цар Микола II. Вони ставили собі цілю — нехай ніхто не гадає що це жарт!... загальний світовий мир на підставі загального роззброєння! І що вийшло з отих конференцій? Велика, досі небувала, страшна різня...

Тепер так само. В Женеві, над чудовим леманським озером радила під егідою Ліги Націй не відомо котрий раз вже з черги — конференція представників **всіх великих** держав світу над загальним роззброєнням. Навіть Америка, яка відреклася коханої вільсонівської дитини (Ліги Націй) й СРСР висилають сюди своїх представників, що на випередки один перед другим виголошують методочиві промови на тему загального мира й загального роззброєння. Та мимохіть виринає запит: не скидається тепер Женева знов на передвоєнну Гагу?...

Всі, всі вони там в Женеві крутять серденги, як можуть!... І Літвінов не уступає зовсім „високодостойному" льордові Кешендамові!... Хоч **йому**, а за ним й **усім більшовикам** здається, що вони Бог зна як здемаскуються, що вони Бог зна як здемаскували „хижацьке лице всесвітніх імперіялістів"! Минаються з правдою представники т. зв. західно-европейських держав, коли балакають про загальне роззброєння, але так само неправдою воює і салом налитий Літвінов. Ніхто тепер в Европі й у світі не всилі дозволити собі на люксус загального роззброєння — по просту тому, бо **підстави**, на яких побудований політичний лад в світі, не мають нічого спільного зі справедливістю. Тай ледви, чи взагалі колинебудь будуть мати?... Ніхто не хоче роздягнутися до останньої рядинни, на те, щоби потім „добрий" сусід прийшов і здер йому й її зі спини. Інстинкт самозбереження людини й національного коллективу — сильніщі від всяких пустих балачок про всесвітнє братерство, які добре можна залишити кільком благородним філянтропам, сердешним поетам і письменникам, навіть — містерови Карнегі, коли хочете... але не масам, не міліонам, не народам!... От тому все такі комедії виходять з цими конференціями роззброєнь в Женеві!

Чи можна говорити про мир в Европі, коли версайський трактат, цей фундамент нового ладу в нашій частині світу, потоптав ногами святу засаду самоозначення народів й справедливість? Хіба можна покривдженим відібрати право всіми засобами змагати до зміни теперішнього правопорядку, збудованого на цинічнім, брутальнім насильстві? Можна їм казати живим кластися в домовину?... Але всі політичні авгури в Женеві просто зі шкіри вискакують, коли їм на цю обставину звернути увагу. Німецький делегат, старий ґр. Бернсторф, пригадав своїм західнім товаришам, що у Версаю не тільки роззброєно до нитки побіджених німців. Там теж впало святочне приречення, що після приборкання побіджених тевтонів, прийде черга на достойних побідників. Деж тепер заплата цього морального векселя? Німці роззброєні, а всі сусіди довкруги узброєні до зубів. Чи такий стан може довго тривати?... Льойд Джордж недавно вирахував, що перед війною було в Европі під зброєю около 3 міліонів мужви, тепер є понад 6 міліонів. Про морські збросння нічого й казати, бо тут Америка валить всіх немов мамут без пардону...

Як звичайно, де тільки є надія погріти руки й „завалити дурака" широкою агітацією — мусять явитися більшовики. Отже, хоча СРСР не хоче стати членом Ліги Націй, то проте Літвінов вже мабуть втрете приїздить до Женеви на наради світової конференції роззброєнь. І так останній раз, ба й тепер знов, він видвигнув ось який проект: Всі держави мають роззброїтися цілком, мають розпустити чинні армії, понищити всі гармати, кріси й скоростріли, взагалі всі воєнні знаряди й припаси, в школах мають завести обовязкову науку про загальний мир й братерство, вичеркнути з підручників історії всі згадки про побідні битви над ворогом й т. д., словом: доконати не тільки матеріяльного, але й психічного роззброєння. Та і тут вийшло смішне qui pro quo. Бо, коли льорд Кешендам спитав Літвінова, чи тоді більшовики теж перестануть всюди вести агітацію за **громадянською війною** в нутрі держав?, то Літвінов розлючений вказав „вельмишановному" льордові на... Персію, Шанхай, Кантон і т. д. Розуміється, нема ніде в світі такого наївного, який повірив би, що самі внескодавці, себто більшовики, серіозно ставляться до своїх внесків. Хто спирає свій світогляд на боротьбі клас і диктатури пролетаріяту, себто на безоглядні́м насильстві, той не може вбиратися в ризи апостола миру. Світова чужинна преса принесла відомости з Женеви, що там разом явився у Женеві в часі конференції для роззброєнь представник УНР Андрій Левицький і демаскував „миролюбство" більшовиків на влаштованій з тій піли конференції представників світової преси, фактами доказуючи лицемірство „червоних" апостолів миру, що вели і ведуть завойов-

вицьку політику на сході також як вели її відносно України, Грузії, Вірменії і т. д.

За не тільки це. Внеску свого не трактують більшовики серіозно ще й тому, бо вони: 1) не хочуть вступити до Ліґи Націй і тим самим не хочуть піддатися всім санкціям її статуту; і 2) не хочуть згодитися на обовязковий арбітраж. А без обовязкового арбітражу, очевидно, всі мирові балачки є одна велика блягa...

Значичить, всі відповідальні державні мужі віхали з глузду і бавляться в несмачні оперcomplet штуки? Ні. Вони чують, що щось треба би зробити й щось треба показати своїм народам, аби потім не стрінутися зі закидом злобної зради миру. І вони справді, щиро не хочуть війни, бояться її, хотілиб її якось оминути. Бо з досвіду знають, чим пахне кожна війна, та чим вона може закінчитися. Подібно, як це знав і чув Микола II.

Та проте обективно, невдачу останньої конференції розброєнь можна толкувати тільки так, що суперечности політичні й антаґонізми в Европі та світі зросли так, що їх, як воно й не сумно, зможе скорше чи пізніше розвязати тільки нова війна... А що тоді?... Тоді може, по словам Шевченка, „зійдуть і виростуть ножі обоюдні; розпанахають погане, гниле серце, трудне; і вицідять сукровату, і наллють живої, козацької тії крови!...“

Д-р Павло Лисяк.

На парляментарній арені.

ЗА АМНЕСТІЮ ДЛЯ ПОЛІТИЧНИХ

Наглє внесення Українського і Білоруського Клюбів у соймі дня 29. березня 1928

Високий сойм зволить ухвалити слідуючий закон: „Закон з дня . . . . в справі амнестії для політичних переступників.

Арт. 1. На памятку відкриття другого ординарійного і конституційного сойму Польської Річипосполитої надається виконавцям, учасникам і співвинним у проступках з політичних мотивів, національних, релігійних і суспільних, довершених до дня 27. березня 1928 р. включно, повну амнестію на підставах, означених у цьому законі.

Арт. 2. Амнестія відноситься до провин, входячих у компетенцію карних судів як загальних так і військових а також до компетенції адміністраційних властей. Карне поступовання як судове так адміністраційне і дисциплінарне в таких справах не буде почате, а розпочате -- буде припинене. А всякого роду правосильно встановлені кари і в цілости або в частині не відбуті, негайно в цілости зглядно в рештуючій частині припиняються (уморюються), при чому кара почата негайно має бути перервана.

Арт. 3. На випадок сполуки провини, що підпадає амнестії з провиною, яка не підходить під амнестію, кара принята з узглядненням сполуки зглядно кара злучена, буде злагіднена на основі зміру (узнання) судді; ця постанова не виключає відбуваючогося судового поступовання, відносно до поодиноких злучених провин, до яких цей закон не відноситься.

Арт. 4. Припинення відбуваючогося поступовання буде по думці цього за-

МИХАЙЛО ОСТРОВЕРХА.

Ля Скаля.

Нариси з профілю.

I.

Давно, в 1381 р., Perina, донька di Mastino della Scala, жінка Bernabo Visconti, в подяку Богоматері за одержання сина — потім мала їх ще чотирнацять! — каже будувати церкву, яку мазиве Santa Maria della Scala.

В 1776 р. згорів театр, що містився в королівській палаті. Поручено архітектові Пермаріні, після розібрання церкви S. Maria della Scala, поставити на тому місці новий театр. І вже в 1778 р. відбулась інавґурація нового театру alla Scala.

В Скалі — усе йшло. „...Окрім опер, танців ішли тут траґедії, комедії, фарси; не бракувало фокусників та линвоскоків. Один раз, 6 серпня 1782 р., навіть були лови на бика*)“

В Скалі нераз проходили й на салі, серед глядачів чи то слухачів, сцени характеру політичного. За часів панування тут Австрії, як було сяде який австрійський старшина в крісло того ряду, де сидять мілянці — по хвилині оставав сам. Для австрійських старшин були призначені окремі, постійні ряди крісел. — У 1859 р., в часі вистави опери „Норма“, як дійшло до слів „Війна! Війна.“ — увесь театр загремів: „Війна! Війна!“ разом із хором. Розуміється, що присутні австрійські старшини не дуже мило почувались у метушні розгорячених італійців, які вже на добре були взялись тоді до боротьби за зединення Італії.

Одначе фокусники, линвоскочки, лови на бика, політика — проминули. Хто його зна? Може то були кращі, щасливіші часи? Але краще хай не повертають.

II.

Вже в половині ґалерії Вікторія Емануїла II. чується репетування: „Лібрето д'опера — куатро ліре!“, яке йде за вами через майдан Скалі аж під сам театр. На головних дверях при вході під портиками стоїть високий, здоровенний дверник в одностою з великою булавою. Широке обличча прикрашене блискучим, присадкуватим носом, ґужними широко-розчесаними вусищами та двома супокійно-гордими очима. Перед ним сунуть повагом самоходи, проходить богата публика — льож і партеру. При других дверях стоїть товпа — публика ґалерій. Ці слухачі приходять сюди годину, дві скоріше перед отворенням театру, щоб захопити вигідніше місце.

Як у всіх театрах великих міст сучасної, а либонь і колишньої Европи, так і тут ґалерії мають своїх вірних відвідувачів, слухачів. Ущерть виповнені обі. Почується белакання на всіх мовах Европи, часто й іншого континенту. Артисти всіх віток — малярі, музики, співаки, рiабарі, письменники, поети. А далі — студенти, дрібнопромисловці, реміснuки, робітники, селяни.

Іноді на ґалерії — випадково, — можна бачити, як селянин-італієць приносить із собою двоквартівку доброго вина. І в антрактах він, донька, зять — пють. Вдача селянина: приїхав до міста, то йде до тієї славної Скалі, але в антрактах пє своє вино. Це приходиться бачити, кажу, випадково, бо й служба театру тільки з потуранням дивиться на це, усміхаючись.

Слухачі на ґалеріях переважно молоді — сила, надія, інтелект. Музики, маестри, співаки з отвореними книгами-нотами слідять за кожною ноткою: слухають музику й себе. Інший задивлений у ті дивні світи забуття — і добре йому так. Більшість співаків заслухані, та не в чари музики, не в її вимову, ані не в схлипування співака на сцені. Ні. Такий співак і дивиться, і слухає, як його суперник на сцені бере оте високе „do“, як і коли отвирає, а коли замикає голос. Це весь зміст слухання опери, це ціль його змагання: заспівати бодай так, як сьогоднішні протаґоністи Скалі.

Є й такі, що не мають ні шага при душі й не можуть добути білету, хочби на стояче місце. Такі слухачі стоять у білетерні й там слухають орхестри, співу. Хто не хотів би слухати орхестри Скалі?

Тільки з ґалерій несуться справді щирі оклики захоплення. Звідтіль несеться й могутня хвиля оплесків.

III.

Сучасна людина, що в щоденщині бачить стільки нового, жорстокого проти неї, з забуттям слухає Веберового „Фрайшіца“, цієї ніжної казки в мережці. І всі ті зелено-прозорі зяви, що никають у пнях дерев, у корчах — це для неї усміх дивацького сну. В понурій країні чарів слухає, як смуток і арфи тремтять у водопаді. — Слухає туги в „Манон Леско“ Дж. Пучінія — і ховається з нею, з тугою, та з музикою, в просторих степах пустелі.

То піде за „Сляем“ (Syl) — Ерманно Вольф-Ферраріа — за цим поетом-мрійником, за його Красою. А щира, сердешномовна музика, мов Dolly, яка покидає нудні палати й іде до шинку, бо вчула

„сміх — вільний і дзвінкий!“...

стає сучасній людині хоч відпочинком, як не силою. Злуді Сляя — не дивується. Хто живе без злуди? Це наркотик, без якого не сила жити. Злуду треба покохати, в неї треба повірити — тільки тоді людина стає здатною до життя, стає сильною, творчою. Хто з нас не чув, живучи хоч одинокий раз, отсей глум:

„О, мрійнику! Тепер ти помрієш
найкращими снами
іграшці моїй...“ —

В „Мефістофілеві“ — Арріґо Бойто Ґетовий безсмертний Фавст, заслуханий у підшепти Мефістофеля, який є

„частина живуча
тієї сили, що вічно
думає про Зло, а творить Добре.
— — — — — —
є — Духом, що перечить
Усе й завсіди...“,

уперто й зі снагою та несупокоєм шукає розвязки тієї проблеми. І при кінці Фавстової мандрівки само шукання насуває йому, здавалосьб, простеньку розвязку, що

„...Дійсність — було терпіння,
Ідеали — були мрії...“

Бойто з важкою задумою спрагненої душі, що непевна свого шляху, посилає Фавста в простори, дає йому більше волі, сили, полету. І ця [illegible] полету в просторах незнаного помагає Фавстові терпіти й розуміти, що шукання — це ціль і зміст життя.

(Докінчення буде.)

*) Otto Cima: Milano Vecchio e

кону ухвалює, якщо особа, проти якої велося поступовання заявить протягом місяця після повідомлення про приворошення амнестії, що домагається переведення такого поступовання.

Арт. 5. Амнестію приворожує влада, покликана до виміру кари в І. інстанції.

Арт. 6. Виконання цього закону поручається міністрам: справедливости, військових справ і внутрішних справ.

Арт. 7. Закон входить у життя з днем його проголошення.

Підписи внескодавців.

ЗА УКРАЇНСЬКУ МОВУ В СОЙМІ.

Внесення послів Українського і Білоруського Клюбів у справі зміни регуляміну нарад у соймі дня 29. III. 1928.

Регулямін нарад, який обовизував у попередньому соймі мав дві основні хиби:

В тому регуляміні **не найшла пошанування рідна мова непольських народів, хоч непольське населення виносить біля 45 відсотків загального числа населення в державі.** Та основа регуляміну не знана в регуляміних інших парляментів у державах, заселених ріжними національностями.

Другою хибою є те, що дотеперішній регулямін обмежує до „мінімум“ свободу слова в соймі овсєю тенденцією, а також змістом поодиноких постанов, унеможливлюючи прямо вільне висловлювання волі народу устами його представників.

На доказ цього доволі навести факт, що на підставі дотеперішнього регуляміну було в цілости можливим ухвалювання найважніших законів у всіх трьох читаннях без висказання бодай одного слова в дискусії.

Під тим оглядом дотеперішній регулямін є свого роду „унікум“. Крім того дотеперішній регулямін має ще й інші недостачі.

Наслідком того необхідною є грунтовна зміна дотеперішнього регуляміну.

Підписані вносять: Високий сойм зволить ухвалити: Доручається регуляміновій комісії сойму **оброблення нового регуляміну сойму, який пошанував би рідну мову непольських народів та забезпечив дійсну свободу слова в соймі.**

Підписи внескодавців.

На европейськім рівені.

Свято болгарської музики в Празі. — Чесько-болгарські взаємини. — Етнографія, хвостізство й останній крик. — Брати Владігерови. — О, Македоніє!

(Від власного кореспондента.)

Прага, 27. березня 1928.

Празька державна консерваторія завела добрий звичай від часу до часу влаштовувати святочні виклади й концерти, присвячені музиці котрого-небудь слав'янського народу. Відбулися вже „музичні фестивалі“ польський, югославський, російський, а тепер прийшла черга на болгарську музику. Фестиваль болгарської музики розпочався 22. м. м. викладом софійського професора й композитора Добрі Христова про минуле й сучасне болгарської музики, на слідуючий день відбувся в Моцартеумі концерт болгарської камерної музики, а 25. березня свято закінчилося врочистим фільгармонічним концертом у Сметановій салі Репрезентаційного Дому.

Загалом кажучи, в чесько-болгарських взаєминах, особливо політичних і особливо повоєнних, великої теплости не відчувається. Чехословаччина належить до переможців, Болгарія — до переможених. Чехословаччина живе в найтіснішій політичній приязні з Югославією, а Болгарія не може подарувати Югославії відібрання Македонії. Та Македонія горить глибокою раною в серці кожного болгарина, незалежно від його політичного й соціяльного світогляду. А Чехословаччина мусить піддержувати претенсії Югославії до Македонії, як Югославія боронить стан посідання Чехословаччини на землях бувшої Мадярщини. Отже ґрунт для політичної приязни між Болгарією та Чехословаччиною не дуже апріятливий.

Зате культурний звязок між цими двома слав'янськими країнами вже віддавна був досить тісний, а нині став ще тіснійший. Зокрема на полі музики більшість теперішніх болгарських діячів дістала своє виховання в Празі, а тяготіння болгарської молоді до празької консерваторії стає щораз дужчим. Тому й уладження болгарського музичного свята в Празі було виявом однакової сильпої й щирої обопільної потреби. Дуже успішний перебіг свята стверджує, що й ширші кола празького товариства поділяють настрої тіснішого гурту впорядчиків і мають повне зрозуміння до вагм культурного зближення з Болгарією.

Для того, хто в Болгарії ніколи не був і ясного поняття про культурну творчість нинішньої Болгарії не має, празькі концерти були дуже доброю наукою. Показали бо вони, що та творчість, оскільки говориться про музику, під кожним оглядом стоїть на европейськім рівені. За яких-небудь 25 літ — першу болгарську музичну школу засновано 1904 р., а фільгармонічну орхестру щойно 1926 р. — болгарська музика на всіх ділянках навдігнала Европу і йде тепер у ногу з нею.

Як усі народи, що пізно прилучились до европейського культурного руху, болгари в своїй музиці залюбки розроблюють народні мотиви. Й треба сказати правду — найкраще на цім виходять. Коли вони просто аранжують свої народні пісні, як це прим. робить Борис Кочев у своїх „фантазіях“ для флейти й фортепіяна, то це викликає у вибагливого слухача тільки усміх. Відірвана від свого етнографічного ґрунту, така музика враження не робить. Без порівнання сильніше вражають композиції, в яких етнографічну основу вжито лише як матеріял, як відправну точку для індивідуальної творчости. Такий ужиток із народнього пісенного скарбу роблять Д. Христов (пісні для жіночого голосу, балканська сюїта), Панчо Владігеров (рафрази „Хоро з ракеніца“, болгарська рапсодія „Вардар“, болгарська сюїта), Петко Стайнов (Тракійські танки). Ці твори, які з боку форми й звукової оправи здебільшого стоять на висоті найвибагливіших европейських вимог, вливаються в загально людське музичне море виразно забарвленим своєрідним потоком і збогачують цілість сучасної світової музики цікавим і цінним елементом.

Поруч із цею народницькою групою виступили вже цілком „европеїзовані“ болгарські композитори, які про звязок із своїм народнім праджерелом не дбають і пишуть абстрактну музику на зразок сучасної німецької, чеської й т. д. Цанко Цанков виступив із фугою для духових інструментів, А. Стоянов — із фортепіяновою сонатою, П. Стефанов — із струнним квінтетом, Н. Несторов — із програмовими образами для фортепіяну, Нікола Атанасов — із великою симфонією. Звучить це все дуже добре, але нового слова в нім нема: кожна річ нагадує або Шумана, або котрого-небудь іншого німецького романтика, або твори сучасних чеських музиків — Новака, Сука, Форстера. Історично таке „хвостізство“ річ зрозуміла й законна; воно є тим мостом, що веде від етнографізму до повноцінної творчости загальнолюдською мовою. Це наче „переклади“ світових творів на болгарську мову: болгарам вони конче потрібні, але европейський слухач із них нічого не користає.

Нарешті виступили й такі композитори, що вже перебули — або думають, що перебули — обидві попередні стадії й намагаються компонувати ультра модерно. В. Божинов своєю претенсійною композицією для фортепіяну нічого не доказав, а тільки нагнав на слухачів непереможну нудоту. Зате потішив вже згаданий П. Владігеров своїм концертом для скрипки, написаним мало що не атонально. Він показав себе однаково сильною творчою індивідуальністю як у композиціях з народньою основою, так і в цім концерті, який міг би бути написаний німцем, французом чи італійцем.

Говорячи про Владігерова, не можна не згадати його брата, скрипаля Любена Владігерова. У цих обох хлопцях, ще зовсім молодих, наче всі балканські чорти сидять. Коли вони вдвох грають, один на фортепіяні а другий на скрипці, то здається, що то ціла орхестра з її громом, всіма барвами, відтінками, з її громом, грюкотом, ніжністю, співучістю грає. А то знов здається, що в обох тільки одне тіло й одна душа, хоч вони видимо зовсім не дбають один про одного й грають тільки для себе, стараючись витягнути змо мога більше — один зі своєї скрипки, а другий із фортепіяну. Учились вони в Німеччині, виступають вони завсіди разом, грають виключно свої власні твори, себто твори старшого брата. Знайомість із цею геніяльною двійкою належить до найсильніших і найприємніших вражінь цілого свята.

Політику, розуміється, виключено з програми свята — та жени природу в двері, а вона влетить вікном. Балканський темперамент раз-у-раз показував свої гострі ріжки зза лагідної товариської опони музичного свята. Болгарська рапсодія Владігерова, двічі виконана підчас свята, має біля свого музичного титулу ще й політичний: „Присвячено молодим болгарським борцям у Македонії“. А коли наприкінці останнього концерту вийшла болгарська співачка Кристина Морф за й сказала, що поза програмою проспіває „Македонську пісню“, то залунав такий остентативний грім оплесків, що його значіння не можна було не зрозуміти.

О, Македоніє! Ще богато крови проллється через тебе на Балкані!

М. Г.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Телефонограми про сойм.

„Діло“ діждалося врешті власних телеграм з Варшави. На жаль вони досі відвідували тільки політичний відділ часопису, а до малого фейлетону не прийшла ні одна.

З огляду на те звернувся я до урядових і приватних чинників, а вони вдучи мені на руку, надіслали першу вязанку телеграм, які поміщую:

(Тел. аг. Паст-ук). — Отворення сойму пройшло в надзвичайнім порядку і серед піднесеного настрою. Возні отворили двері, позамітавши перед тим салю.

(Тел. аг. Паст-ук). Посли зійшлися, але були трохи несмілі. Зглядну на те, що не бояться комунізму, пороблено заходи перестрашити їх поліцією.

(Та сама аг.). Оклики „Ратунку!“, які вдералися до радіо, не походили з уст послів, а з попсутої трансмісії.

(Тел. а. УНШ). Спів Уйдистів „Ще не вмерла“ випав гірше, як на Богданівці. Тенори слабі, переважають утодові голоси.

(Тел. а. УНШ). 100% послів нашої партії заарештованих. Клюб відбув нараду і рішив одноголосно запротестувати проти вової їатриги УНДО.

(„Фаш-аг.“). Посол Палій не арештований тільки через помилку, яку справиться при найближчій нагоді.

(Тел. аг. „Гей-Руп“). На бюджетовій комісії перший раз відколи сойм соймом почули перед дванадцятою годиною Когута.

(Тел. аг. „Гей-Руп“). Посол Шеверида, зглядну на свій етнографічний стрій і знайомість з Габсбургами, заанґажували до „Ілі про Ілю“. Має там відтворювати оригінальний танок „Курдуль“.

(Тел. аг. дон-жуан). Посол Певевич виїхав на вибори, щоби на будуче кандидати на послів не „попадали“ віддає виборчої агітації до своїх політичних прихильників.

(Тел. а. УНШ). Новий доказ угодовости УНДА. Сен. Галущинський, засів як віцемаршалок на мягкім фотелі, на якім давніше засідав заклятий ендеколок.

(Тел. прив.). Врен поляки на своїх обрядах привітали послищі з ентузіязмом. Небачених принцип нетикальности не буде завжди пересторіганий.

(Таро). Серед сельробів дезорентація. Не знає правиця, що бере лівиця.

(Москва). Небувалий інцідент у польському соймі викликав справедливе обурення працюючих мас. Намічується цілий ряд революцій, як протест проти фашистівського терору.

(Тел. аг. Паст.ук). Міродайні чинники дійшли до переконання, що дальша праця в соймом неможлива. І так сойм не виявив досі ніякої працьовитости.

(Тел. влас.). Виплачено перші посольські дієти. Арештовані посли замовили собі нові убрання і дали полатати старі.

(Тел. вл.). З приводу наказання дієт сойм поділився на два табори. Оптимісти вірять у ще одну виплату, песимісти в ще один інцидент з поліцією.

Галасливий Ухань.

Парляментарні вісти.

БЮДЖЕТОВА КОМІСІЯ.

Варшава, 30. III. 1928.

(Власна телефонограма.)

(ік.) Проводив голова пос. Бирка. Присутній мін. Чехович. Реферує проф. Кшижановський законопроект про інвестиції. Після промов послів Вижиковського (Визволене), Четвертинського (енд.), Домбського (Стр. Хл.) промовляв пос. Біляк, який запитав, що то за позиція 5 міліонів на культурні видатки. При цій позиції нема ніяких пояснень. Коли мова про потрібні інвест. видатки на піднесення культури, то в першій мірі треба памятати про український університет. Конкретно пропонує вставити 2 міл. на будову університету і від вставлення цієї позиції робить залежним голосування за інвест. бюджетом. Пос. Прагер (ППС) заявляє теж, що ця позиція 5 міл. на культурні ціли є дуже таємнича, бо невідомо хто має тим добром розпоряжати і на які ціли. Домагається признати 3 міл. на будову помешкань для залізничників у сх. провінціях. Мін. Чехович противиться вставлюванню яких небудь інших сум до проекту. Полк. Петражицький (предст. м-ства військових справ) просить ухвалити 5 міл. на інституції фізичного виховання, тому, що низька фіз. вартість польських рекрутів виявляє небезпеку просто виродження раси. Комісія більшістю 12 голосів проти 8 приняла урядовий проект без змін.

БЮДЖЕТОВА ПРОВІЗОРІЯ.

Варшава, 30. III. 1928.

(Власна телефонограма.)

(ік.) На пленарному засіданні було 2-ге читання законопроекту про бюджетову провізорію на 3 місяці ц. р. Після промови референта проф. Кшижановського (1-ка) перший промовляв пос. Рибарський (енд.). Опісля пос. Заремба (ППС) гостро критикував госп. політику уряду, який вже заслужив собі на назву уряду дорідних. Нинішній міністр фінансів провадить ту саму політику, що колишній ендецький мін. фін. Здзеховський. Мін. хліборобства Ніезабитовський став уже героєм обшарників. Зрештою положення незавидне, бо сам мін. Чехович заповідає, що гарна конюнктура минула і перестерігає перед оптимізмом. Зголошує внесення, щоби провізорію оперти на бюджеті за мин. рік. Після промов представників „Визволення" (пос. Вижиковський), хадеків (пос. Бітнер) забрав слово пос. Ладика (укр. соц. рад.). Склав широку заяву. Українська соц. рад. партія, основана перед десятками літ, вперше висилає своїх представників до сойму. Партія ця вважає своїм обовязком старатися про права українського народу на своїй землі, а як партія соціялістична, хоче запевнити панування працюючої кляси. До уряду займе становище опозиційне. У своїй боротьбі проти політики, зверненої на некорисность українського народу, рахує на поміч польської лівиці. Зрештою буде боротися за рівноправність українських громадян із польськими громадянами та за визволення на основі принципу самоозначення. Пос. Шидловський (Пяст) глядить на бюджет дуже песимістично, при чому звертає увагу на перспективи урожаю. Пос. д-р Баран (промову подаємо в скороченні окремо). Пос. Єремич (біл.): Протягом двох літ істнування цього уряду чеми ніякої зміни на краще, якщо мова про відношення до білорусів. Робиться все, щоби знищити білоруський нарід. Около 85 проц. білорусів, які сиділи в арештах і є записані на поліції, як неблагонадійні, є вже достаточно нац. свідомі. Нинішній урядовий блок заняв місце колишньої ендеції у цькуванні проти непольських народів. Знає, що і цей сойм не поладить великих проблем, які над ним нависли. Ідеалом білорусів є незалежна Білорусь, тому становище біл. послів до уряду є негативне і вони голосуватимуть проти провізорії.

Після того дискусію перервано. В голосуванні через двері відкинено поправки польської лівиці, за якими голосувала лише польська лівиця. Законопроект принято в 2-му читанні. Супроти спротиву українців і ППС третє читання відложено до найближчого засідання.

ІЗ ПРОМОВИ Д-РА БАРАНА.

Варшава, 30. III. 1928.

(Власна телефонограма.)

(ік.) В імени Українського Клюбу заявляюся проти бюдж. провізорії з причини принципіяльно політичної натури. До теперішнього уряду не маємо ніякого довіря. Теперішній уряд у внутр. політиці до українців стоїть на тому самому негативному становищі, на якім стояли уряди дотравневі. Супроти українського народу приноровлює уряд далі політику екстермінації у всіх ділянках, а саме: політичній, культурній і господарській. Що більше, ця політика є навіть безоглядніша, ніж була у мин. роках. У політ. ділянці теперішній уряд переступив свої повновласти, ліквідуючи протизаконно Тимч. Самовр. Виділ у Львові, котрий був останнім суроґатом самоврядування в Галичині, а переніс всю владу давнішого самоврядування на воєводів і старостів. Фактично зліквідовано теж пов. ради і виділи. Переведені вибори до гром. рад випали здебільш у користь українців у Сх. Галичині, сднак уряд використовує цей вислід на свій спосіб, не допускаючи до уконституування гром. рад. Пресовий декрет є також вимірений проти свободи, ба навіть проти істнування української преси. Так само проти життєвих інтересів українського населення є звернені декрети про організацію і компетенції адм. влади. Останні вибори до сойму переведено при знасилуванні елементарних приписів законів, так, що вони пригадують вибори на Мадярщині. У шкільній царині уряд ліквідує далі рештки українського шкільництва. Касує і нищить українські культ. організації, як прим. на Волині, де останніми часами замкнено „Просвіти". В госп. царині уряд далі фаворитує кольонізацію й осадництво, не даючи допомоги українському населенню в госп. відбудові, а також не даючи ніякої запомоги українським госп. інституціям. Зате цілу нинішню політику, треба голосно сказати, обвинувачую. Із наведених причин Український Клюб голосуватиме проти провізорії.

З ДІЯЛЬНОСТИ УКРАЇНСЬКОГО КЛЮБУ.

Варшава, 30. III. 1928.

(Власна телефонограма.)

(ік.) Український Клюб зголосив на руки маршалка цілу низку внесень та інтерпеляцій.

ВНЕСОК УКРАЇНСЬКОГО КЛЮБУ ПРО АМНЕСТІЮ ПРИНЯТИЙ.

Варшава, 30. III. 1928.

(Власна телефонограма.)

(ік.) Після фінансових справ прийшли на денний порядок внесення, м. ін. внесок Українського Клюбу про амнестію для політичних вязнів. Зголошено негайність внеску. Мотивував прегарною промовою пос. Загайкевич. Негайність внеску принято. Принято теж внесок ППС і „Визволення" про створення надзв. слідчої комісії для перевірення виборчих зловживань.

ЗАКОН ПРО ІНВЕСТИЦІЮ.

Варшава, 30. III. 1928.

(Власна телефонограма.)

(ік.) Після полагоди законопроекту про бюджетову провізорію у 2-му читанні, вплинув на порядок нарад законопроект про інвестицію. В першому моменті була така ситуація, що головував на місці маршалка пос. Загайкевич, а секретарював пос. Ладика. Проти такої президії ендеки і одиноковичі висловлювали неґодування.

РОЗМОВА МІЖ ПІЛСУДСЬКИМ І ДАШИНСЬКИМ.

Варшава, 30. III. 1928.

(Власна телефонограма.)

(ік.) „Курер Червони" подає, буцім-то марш. Пілсудський у розмові з Дашинським заявив, що покищо збереже становище обсерватора, одначе бажає собі зараз, щоби сойм приняв до 3-ох днів бюджетову провізорію. Марш. Пілсудський зробив теж виразний докір Дашинському за те, що він спізнився з візитою до президента республики. На тему цеї розмови ходять ріжні сплетні. Кажуть, що марш. Пілсудський не тільки зробив деякі неприємні уваги під адресою Дашинського, але ще більш неприємно висловився про провідників клюбу 1-ки в соймі.

ІЗ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ ПОЛЬЩІ.

Варшава, 30. III. 1928.

(Власна телефонограма.)

(ік.) Пос. Патек, який є тепер у Варшаві, в інтерву з представниками преси говорив на тему відносин Польщі до СРСР. Уважає, що пакт про неагресію і торг. трактат при всіх перепонах, які є підчас переговорів, усетаки буде заключений. Щодо інших справ звернув увагу на подорож мін. Залеського до Риму, куди він поїде негайно після повороту з Кеніґсберґу, де тепер ідуть польсько-литовські переговори.

Біржа.

Гроші.

Американський долар 8·89·00—8·89·50, канадійський долар 8·84·50—8·85·00, чеська корона 0·26·33—0·26·66, австрійський шілінґ 1·25·50 1·26·00, румунська лея 0·05·20 0·05·66, французький франк 0·34·50 0·35·00, швайцарський франк 1·71·75—1·72·25, фунт штерлінґів 43·60·00 43·90·00, радянський червінець 32·60 - 33·00.

Збіжа.

Пшениця двірська 52·25—53·25, пшениця селянська 50·50—51·50, жито галицьке 40·25—41·25, ячмінь галицький броварняний 41·50—42·50, ячмінь на пливо 38·00—39·00, ячмінь пастівний 33·00—34·00, овес галицький 36·25—37·75, кукурудза румунська 39·00—39·50, бараболя промислова 0·00—0·00, фасоля біла 50·00—60·00, фасоля колірова 43·00—46·50, фасоля краса 55·00—60·60, горох пів-Вікторія 55·00—60·00, горох пільний 40·00—50·00, бобик 34·50—35·00, мішанка пастівна в зерні 00·00, вика 28·25—32·75, сіно солодке красве прасоване 7·50—8·50, солома прасована 4·25—4·75, гречка 47·00—48·00, льон 68·00—71·00, лубінь синій 23·75—24·75, ріпак озимий 66·00—70·00, мука пшенична 40 прц. 87·00—88·00, мука пшенична 50 прц. 78·00—79·00, мука житна 65 прц. 61·00—62·00, грисік кукурудзяний 57·50.

Театри.

„Кооператива Український Театр" під дир. Й. Стадника (вул. Шашкевича):

31-го г. 7·30 веч. „Над Дніпром", опера Е. Форостини.

3-го вистава у Вел. Міськім Театрі.

Міський великий театр:

31-го г. 3·30 попол. „Гамлет" (анилян).

31-го г. 7·30 веч. „Помста Йонткова" Валєк Валевського (премієра).

3-го г. 7·30 веч. „Ой не ходи Грицю"

Міський „Театр Новин":

31-го г. 8 веч. „Леді Шік".

КІНА.

„Апольо": „Серафим людства" (Франциск із Ассізі).

„Паляс": „Кен Майнард".

„Лев": „Пат і Патахон як банкірці".

„Фатаморґана": „Шансонетки".

НОВИНКИ

— Конфіската. Вчорашне число „Діла" підпало конфіскаті за другу статтю, в якій обговорено „перемогу" 1-ки на українських землях.

— **Найближче число „Діла"** вийде не як досі в понеділок, але в неділю рано. Зате чергове замісць понеділка, вийде у вівторок.

— **Вистава „Ой не ходи Грицю"** відбудеться у Вел. Міськім Театрі вівторок, 3-го квітня вечером, а не як ми повідомляли вчора: 1-го квітня. Дирекція нашого театру збільшила значно свій хор. Оркестра міського театру буде під проводом нашого відомого диригента Яр. Барнича. Білети на виставу можна діставати в касі великого Міського Театру.

— **Арештування вбийника Гука?** Нинішній „Вєк Нови" приносить сензаційну вістку, що агенти львівської поліції арештували вбивника Володимира Гука в хвилі, як він переходив вул. Понінського біля ісвлі 6. посадника Львова Наймана. Тойже арештований, якого імени не подано, має мати ще два інші вбивства на совісти десь у Станиславівщині і за ним давно вже шукала поліція. У звязку з тим арештуванням переведено труси й арешти в крузі його знайомих.

— **Львівська хроніка.** На двірцевій надібраних предметів із залізничої переховальні ніхто не хотів купити трьох валіз набитих книжками. Коли валізи відчинили, виявилось, що є там комуністичні брошури та летучки призначені для пропаганди. Багаж був висланий із Катовиць. — Арештували дві молоді жінки обвинувачені у розпусті: 19-літню Гасюківну із Супінського вул. і чужинку танцюристку Цокан із псевдонімом Деґен, що звела на безпуття молоду дівчину. — Арештували 16-літнього парубка із Замарстинова Дрозда, що хотів „повісити" 4-літнього хлопця на поручах. — Арештів у справі авантур було безліч. Між иними двох братів Лашкевичів дістало за старі гріхи: 4 міс. вязниці, а носій із Сонячної вул. Тененбавм дістав 3 міс. за свій войовничий темперамент, що відбився кріваво аж на трьох особах.

— **Новий український часопис.** В Тернополі появилося перше число нового нашого проовінціонального часопису „Громадянин". Зі змісту цього часопису, що виходить двічи в місяць, довідуємося, що „Громадянин" буде загально-національним органом і не обмежуватиметься у представлюванні подій лише на льокальні обставини міста чи повіту, а ставить собі і ширші завдання. Видавцем „Громадянина" є д-р Никифор Гірняк. Адреса „Громадянина": Тернопіль, ул. Міцкевича ч. 13. Квартальна передплата: 1.80 зол. Бажаємо новому українському національному часописові якнайкращих успіхів.

— **Катастрофи й нещастя.** У Варшаві вся родина Пйотровських згинула від розриву ґранату, принесеного до хати одним її членом, що найшов його на полі. — В Удіне згинуло від землетрусу 15 осіб, а 50 осіб ранених. — Під Мецом зударились два військові літаки підчас вправ один убитий.

— **Моіссі — українцем.** Таку сензаційну ревеляцію приносить в останнім числі „Нова Зоря", пишучи дословно: „При цій нагоді слід зазначити, що нинішній знаменитий німецький драматичний артист А. Моіссі — це бувший буковинський народній учитель, українець з роду, Мусій". Не знаємо, звідки „Н. Зоря" дістала відпис метрики Моіссі. По нашим інформаціям він родом з Альбанії. Якщо редакція „Н. Зорі" мала певніші дані, то шкода, що не поширила своїх інформацій раніше між львівськими земляками. Яка би це була сензація почути Моіссі після „Гамлета" в ролі „Гриця" — річ ясна не німецькою мовою, а — українською!

— **Померли:** львівський різьбар Блотніцький у 60 р. життя у Кракові. Багато львівських памятників є його твором. — Франц. місіонар Франс Нікольо на островах Фіджі. Він помер рідкою смертю, як мученик. Багато літ тому він присягнув і пожертвує своє життя прокаженим і поїхав на острови, де вони живуть відокремлені від решти людей у 100 бараках. Нікольо прожив між ними 10 літ і помер від прокази серед страшних мук. — В Іркутську помер „ветеран революції" Давиденко, що брав участь в атентаті на Олександра II. Засланий на Сибір, лишився там до смерти. — У Будапешті помер бувш. голова палати льордів граф Дессефи в 83 р. життя.

— **Шевченківське свято в Ченстохові.** Пишуть нам: Тутешня українська громада зложена з емігрантів з Наддніпрянщини і заточенців із Галичини, відсвяткувала 24. березня м. м. святочною академією память Тараса Шевченка, на якій мужеський хор під управою п. Метельницького відспівав гарно „Заповіт", „Прометея" і „Журавлі", пп. Єрмак і Радченко сольові і дуетові партії, п. Степан Паладійчук прочитав реферат про значіння Шевченка в відродженні української нації, а п. Гошеватюк уч. гімн. Паладійчуківна Орися та пятилітня Галочка Врубліська прод клямували дуже гарно патріотичні вірші Шевченка. Свято оживило та піднесло в громаді національного духа. Місцеві москалі збойкотували наше свято, а з поляків прийшло лише шість осіб на 50 запрошених. — Комітет Шевченківського Свята.

— **Величанський процес.** Після 180 засідань берлінського суду кінчиться страшний процес за зловживання братів Барматів, богатих російських жидів, що мачали пальці в ріжних державних „достатках" і мали темні зв'язки із найредніщтвах" і мали темні зв'язки. У процесі переслухали 400 свідків, 50 знавців, висо-

хали 17 адвокатів, прочитали 70 томів головних матеріялів і заглядали до 6000 томів „причинків". Протоколи головних засідань зросли до 7 томів по 3000 сторінок. Кошти процесу вийшли на мілїон марок. Старший Бармат боронився ясно: він нікого не ошукував, нікого не підплачував і всі діла вів для добра Німеччини. Побачимо, чи цьому повірить суд.

— **Світова всячина.** Муссоліні заявляє голосно, що кордони Мадярщини треба виправити на шкоду когось із її сусідів. — Усе майно Кобургів перейшло цими днями на власність чехослов. держави, яка заплатить за нього родині більш півтрета міліярда корон. — У віденськім університеті є 2037 студенток на 10.477 слухачів, себто 20 прц. — Англійські детективи, що є здебільша ірляндцями дістають від якогось часу анонїми із погрозами смерти від своїх земляків, щоби не шукали за складами зброї. — Нім. кабінет заборонив уживати у виборчій пропаганді — радія. — У мадярськім містечку Зделені найшли цінні археольогічні памятки з неолітичної доби і побоєвища з часів арпадів. — Нім. уряд призначив 40 міл. марок субвенції на театри в 1928 р.; три держав. театри у Берліні, Вісбадені та Кассені дістають 7 міл. — У мексиканськім місті Тепіютакид добули із копальні засипаного шахтаря після 16 днів, де він прожив без їжі. — Населення з околиць італ. містечок, де пройшов землетрус живе досі під шатрами і в залізничих вагонах; лише деякі вже вертаються до хат.

— **З Товариства наукових викладів ім. П. Могили.** В неділю, дня 1. квітня о год. 6 попол. в салі „Української Бесіди" вул. Рутовського ч. 22 викладатиме п. д-р Роман Цегельський на тему: „Хемія на услугах війни".

— „Нова кухня вітамінова", О. Заклинської, виходить з друку 15. квітня ц. р. Книжка має поверх 1000 приписів куховарських, поділена на III, а саме: I. Вегетаріянська кухня, у якій є приписи про печиво і безалькогольні напитки; II. Мясна кухня і III. Кухня дієтична, діточа і пластова. При кінці книжки є ясний перегляд всіх приписів, словарець куховарських слів, порядок подавання страв і т. п. Ціна книгарська 7 зол. в брошурі, 8 зол. в переплеті (півполотно). Хто присилає з гори передплату, платить лише 4 зол. за брош. прим. Для уникнення непорозумінь звертаємо увагу, що замовлення за післяплатою не є передплатою! Хто хоче користати з обниженої передплатної ціни, мусить вислати з гори 4 зол. Хто не має довіря до В-ва і боїться вислати 4 зол. то післяплатні замовлення рахуватимемо по 7 зол. без почт. пересилки. Речинець до присилання передплати (4 зол. за 1 прим.) кінчиться з днем 15. квітня. Пізніші замовлення виконуватимемо по 7 золотих за брошуру, 1 зол. за оправний прим. — В-во „РУСАЛКА", Львів, Куркова ч. 10.

— Загальні Збори кооп. „Українське Народнє Мистецтво" відбудуться в суботу 31. березня ц. р. о год. 5. попол. в салі „Бесіди", Рутовського 22/I 1807 1-2

— **На час великодних свят приносить Дельта** і цего року величезний вибір жіночого, мужеського і діточого взуття. Мимоволі падуть в око незвичайно дешеві ціни, а саме з приводу дуже великої знижки сирівця ціни обуви загально дорожіють. Зі згляду на велике переповнення поручається вчасніше закуплювати, щоби бути належно обслуженим.

З судової салі.

РОЗПРАВА ПРОТИ ВОЛ. МАРТИНЦЯ.

Судова розправа проти Володимира Мартинця за злочин державної зради, доконаний змістом статтей, поміщених в місячнику „Національна Думка", відбулася дня 30. березня ц. р. перед судом присяглих у Львові.

Судовому трибуналові проводив с. о. Ангельський, обвинувачував прокуратор Зубрицький, обвинуваченого боронив адвокат д-р Володимир Старосольський. Лава присяглих складалася поголовно з львівських купців. В год. 2. пополудні предсідник трибуналу замкнув доказове поступовання. Після промови прокуратора і після знаменитої, дуже зручно сконструованої і гарно та зі свободою виголошеної оборони д-ра Старосольського та після „резюме" предсідника трибуналу лава присяглих пішла до кімнати нарад.

Перед 4.ою год. предсідник лави присяглих оголосив вердикт:

На перше питання що-до злочину держ. зради 2 голоси „так", 10 голосів „ні"; на друге питання що-до ширення неналисти до Річипосполитої 4 голоси „так", 8 голосів „ні".

У висліді голосування предсідник трибуналу оголосив увільняючий присуд обвинуваченого з тим, що зарядиться конфіскату цих чисел „Національної Думки", в яких інкриміновані статті увільненого В. Мартинця.

З театру.

„ЛЕДІ ШІК", ОПЕРЕТКА В 3 АКТАХ.

І знов одна оперетка в „Театрі Новин", що завдяки знаменитій обстанові й обсаді напевно довго вдержиться на його сцені. Бо „Леді Шік", як більшість нинішніх оперетов, ні надто комедіовим лібретом, ні надто оригінальною музикою не грішить, а зате мусить полонити видця всіми побічними аксесоріями: багатством костюмів, чудовими й оригінальними декораціями, прегарно виведеними танцями і передовсім знаменитою режісерією, що вивязалася зі свого завдання якнайкраще. Отже успіх сієї оперетки на сцені залежить безперечно більше від доброї режісерії і виконавців, як від змісту лібрета (яке є фабрикатом В. Штайнберга) і музики Вальтера Колльо (композитора оперетки „Тільки ти"..., яка є ще теж в репертуарі „Театру Новин").

Між виконавцями на перше місце треба поставити незрівняного коміка Татшанського, що збирав урагани оплесків після кожного свого виступу. Його дотепи на злобу дня (власного виробу) викликували загальну веселість. Дальше треба відмітити гру (і строї!) Корабліки в ролі Леді Шік і гру та гарний спів Дембовського в ролі магараджі. Також усі інші виконавці заслугують на увагу, між ними й п-ні Каспровичева, що виступала колись у поважних оперових партіях разом з нашим незабутнім Олександром Мишугою...

Загально треба сказати, що „Леді Шік" здобула приступом львівську публику і її премієра пройшла просто серед захоплення. До того успіху причинилися теж прегарні вставки (зокрема „Серце" у виконанні Корабліки), а також члени балету й оркестри під проводом Романа Войнаровича. *І. Н.*

Зі спортового життя.

УКРАЇНА-ГАСМОНЕЯ.

В неділю 1. н. м. відбудуться на площі Сокола-Батька змагання в копаного мяча між нашою чоловою дружиною у Львові і жидівським ліговим клюбом „Гасмонея". До цих змагань „Україна" виступить у такому самому складі, як минулої неділі, коли то перемогла „Спарту". „Гасмонея" виступить у своєму найкращому складі — зі всіми своїми „зайдами". Тому гра заповідається дуже інтересно, тимбільше, що одинацятка „України" підготовилася до цих змагань солідним тренінгом під проводом п. Болера. Змагання „Україна-Гасмонея" зачнуться в год. 10.30 передтим попередять передзмагання Гасмонея II.—Металь I. (поч. 9. год.). Сподіємося, що українське громадянство явиться того дня численно на площі Сокола-Батька — без уваги на пору году. Вступ: 1 зол., студенти: 2 зол.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Д-Р ГРАБОВСЬКИЙ ОЛЕКСАНДР помер по коротків і важкій недузі в Тернополі дня 23. березня н. р. у 55-ому році життя. Покійний належав до тих нечисленних рідновитепників-інтелігентів, що все життя почували себе українцями. Ще як студент медицини був покійний головою львівського українського загально-студентського т-ва „Академічна Громада", а опісля потім як лікар у Тернополі брав участь у житті тамошніх українських культурних і господарських установ. За часів української влади був директором тернопільського шпиталю. У пороеннону часі вправді менше уділявся в громадському українському житті, але особливо інтересувався та опікувався „Українською Бурсою" (ім. Ст. Качали), в якій був членом виділу та постійним лікарем. Тернопільський двотижневик „Громадянин" пише, що Пок. „останніми часами пильно інтересувався подіями нашого життя і часто з рамени наших культурно-освітніх установ давав прилюдні виклади з медицини та гігієни. По батьківськи займався питомцями Української Бурси, не жаліючи ні труду, ні — дуже часто — вічного відпочинку." В. В. П.

ОПОВІСТКИ.

Оповіщення

Товариства взаїмних обезпечень „Дністер" в справі вибору відпоручників на Загальні Збори.

Покликуючися на попереднє загальне оголошення в сій справі, подається до прилюдної відомости, що в ціли вибору відпоручників на Загальні Збори „Дністра" відбудуться виборчі збори членів того Товариства в поодиноких політичних повітах згідно виборчих округах як слідує:

1) в Надвірній дня 10. квітня 1928, у второк, о год. 3. пополудни в салі „Читальні Просвіти" під проводом д-ра Миколи Николайчука адвоката в ціли вибору двох відпоручників з політичного повіту Надвірна.

2) в Любачеві дня 23. квітня 1928, в понеділок, год. 12. вполудне, в салі філії „Просвіти" під проводом д-ра Івана Станька місцевого адвоката в ціли вибору двох відпоручників з пол. повіту Любачів.

3) в Мостисках дня 23. квітня 1928 р. в понеділок, о год. 12. вполудне, в салі „Народного Дому" під проводом п. Стефана Байдали, директора „Народного Дому" в ціли вибору одного відпоручника з пол. повіту Мостиска.

4) в Золочеві дня 23. квітня 1928, в понеділок, о год. 12. в полудне, в салі дому ім. Маркіяна Шашкевича під проводом о. д-ра Стефана Юрика, місцевого пароха в ціли вибору двох відпоручників з пол. повіту Золочів.

5) в Скалаті дня 24. квітня 1928, у второк, о год. 12. в полудне, в салі громадській під проводом о. Антона Онуферка, місцевого пароха, в ціли вибору одного відпоручника з пол. повіту Скалат.

6) в Тернополи дня 25. квітня 1928, в середу, о год. 1-ій в полудне в

Ширіть наш часопис!

Присилайте передплату!

салі Т-ва „Міщанське Братство", під проводом о. Володимира Громницького, місцевого пароха, в цїли вибору двох відпоручників з політ. пов. Тернопіль.

7) в Жидачеві дня 25. квітня 1928. в середу, о год. 12-ій в полудне в салі Укр. Т-ва „Сокіл", під проводом п. Теофіля Головацького, власт. млина, в цїли вибору двох відпоручників з політ. повіту Жидачів.

8) в Городенці дня 24. квітня 192 . у второк, о год. 12-ій в полудне в салі Т-ва „Народний Дім" під проводом д-ра Теофіля Окуневського, місцевого адвоката, в цїли вибору двох відпоручників з політ. повіту Городенка.

9) в Зборові дня 24. квітня 1928 у второк, о год. 12-ій в полудне в салі „Рідної Школи" під проводом п. Данила Роговського, директора Задаткового Товариства в цїли вибору двох відпоручників з пол. повіту Зборів.

10) в Сколім дня 4. квітня 1928. в середу о год. 1-ій попол. в салі громадській під проводом п. Петра Матвієва, місцевого господара в цїли вибору двох відпоручників з політ. повіту Сколе.

11) в Перемишлі дня 6. квітня 1928. в пятницю, о годині 12-ій вполудне в салі читальні Т-ва „Просвіта" під проводом д-ра Стефана Дмоховського, лікаря, в цїли вибору двох відпоручників з політ. повіту Перемишль.

12) в Сокали дня 23. квітня 1928. в понеділок, о год. 12-ій в полудне в салі Т-ва „Бесіда" в домі Народної Торговлі під проводом д-ра Стефана Мацейовича місцевого лікаря в цїли вибору чотирох відпоручників з політ. повіту Сокаль.

13. в Яворові дня 20. квітня 1928. в пятницю о год. 12-ій в полудне в салі Народного Дому під проводом д-ра Михайла Фільца місцевого адвоката в цїли вибору двох відпоручників з політ. повіту Яворів.

14) в Борщеві дня 23. квітня 1928. в понеділок, о год. 12-ій в полудне в салі читальні „Просвіти" під проводом д-ра Андрія Лунева, місцевого адвоката, в цїли вибору одного відпоручника з політ. повіту Борщів.

15) в Перемишлянах дня 18. квітня 1928. в середу, о год. 12-ій в полудне в салі „Народного Дому" під проводом п. Андрія Нудика, господаря в Уневі, в цїли вибору трох відпоручників політ. повіту Перемишляни.

Дирекція Т-ва взаім. обезпечень „Дністер".

XXIX. Звичайні Загальні Збори Т-ва „Сокіл-Батько" у Львові, відбудуться дня 1. квітня 1928 р. о год. 10-ій перед пол. в домівці Т-ва при вул. Руській ч. 20 зі слідуючим денним порядком: 1) Відчитання протоколу попередніх загальних зборів. 2) Звіти з діяльности Товариства за рік 1927. 3) Звіт Провірної Комісії. 4) Доповняючий вибір Старшини, заступників Старшини і Провірної Комісії. 5) Внесення і запити. В разі неприсутности приписаного статутом числа членів, збори відбудуться пів години пізніще без огляду на число приявних. — *М. Зач с ий* в. р. голова, *Т. Франко* в. р. справник. 1825 1-1

Загальні Збори Читальні „Просвіта" на городецькій дільниці у Львові відбудуться дня 1. квітня ц. р. в домівці Товариства „Сокіл-Батько" при вул. Руській ч. 20. Початок о год. 6 вечером. 1-1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

СУДДЯ у Львові в силі віку ожениться з культурною, гарною брюнеткою або шатинкою, високого росту до 35 літ. Відповідне віно вимагане. Неанонімові зголошення слати: Адміністрація „Діла" „для Судді". 1736 4—5

БІЖУТЕРІЮ, ЗОЛОТІ і СРІБНІ ВИРОБИ продає за готівку і на рати від десятків літ у цілім краю звісна фірма **Іван Зельтенрайх,** Львів, пл. Марійська 5. Купую бриланти, золото, срібло, плачу найвищі ціни. 3 73-?

Новий музичний катальог
висилає на бажання
Книгарня Наук. Т-ва ім. Шевченка
1757 **Львів, Ринок 10.** 4—10

АКУШЕРКА приймає пані. Львів, Городецька ч. 32 Лосн. 1802 2—10

ПІСТИНЬ: на продаж 11 моргів городу в однім куснику. Зголошення тільки листовні під адресою: П. Журовська Львів вул. Богуславського 14. 3 5

ПІЯНІНА Арнольда Фібіґера з подвійною репетиційною механікою, досконалі і фортепяни Петрофа, Bösendorfera нові, моделі надійшли. **Каім і Син,** Львів, вул. Коперника 16.
1773 4—7

ЯИЦЯ великих жовтих орпінґтонів по 1 зол. за штуку продає Стефанія Боурдон, Брахівка п. Соколівка к. Ожидова. 1806 2-2

ОГОЛОШЕННЯ.
За оголошення Редакція не відповідає.

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.